درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

اداره آموزش و پرورش منطقه مراغه	دبیرستان نمونه دولتی پسرانه ی آزادگان	سال تحصیلی: ۱۴۰۵-۱۴۰۴	نمره ورقه
سوالات هماهنگ نوبت دی ماه	درس: **فنون ادبی**	**مدت امتحان: دقیقه80**	**تعدا د صفحه:**
نام دبیر: احمدزاده	**پایه و رشته: دوازدهم علوم انسانی**		
نام و نام خانوادگی:		**تاریخ آزمون۱۴۰۴/۱۱/۰۵**	

ردیف	سوالات	بارم
	موسیقی شعر (۴ نمره)	
۱	در کدام گزینه اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت ها متفاوت است؟ الف) سرای من (U - - -) ب) همه کارم (U - - -) ج) تو کجایی (- U - -) د) ساقی من (- UU -)	/۲۵
۲	با توجه به بیت های زیر به پرسش ها پاسخ بدهید؟ الف) فریاد که در رهگذر آدم خاکی / بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند ب) من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی خبر در هرچه هستی زود باش ۱) در کدام واژه مصوت بلند « ی » همواره کوتاه است؟ ۲) اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در پایه آوایی ..... مصرع نخست بیت دوم دیده می شود ۳) پایه های آوایی کدام بیت را می توان به صورت همسان و ناهمسان برش زد؟ ۴) در مصرع اول بیت یکم اختیار زبانی حذف همزه به کار رفته است؟ درست نادرست	۱
۳	دومین پایه آوای کدام بیت در هر صورت « فاعلات » نیست ۱) ماه فرو ماند از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد ۲) گشته ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده ام که مپرس ۳) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست ۴) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی دانم	/۲۵
۴	ارزش هجایی واژه سه (U) و کاست (- U) در کجای مصراع با واژه گل (-) یکی است.	/۲۵
۵	با توجه به بیت « پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند» ۱) وزن بیت را بنویسید ۲) دو اختیار زبانی در بیت بیابید.	/۷۵
۶	با توجه به سروده زیر به پرسش ها جواب بدهید. « آن کیست که تقریر کند حال گدا را در حضرت شاهی کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را جز ناله و آهی » الف) سروده بالا در چه قالب است؟ ب) وزن مصرع اول و دوم یکی هست درست نادرست	/۵
۷	یک تفاوت در مورد سروده زیر با شعر سنتی بنویسید. « بسترم صدف خالی یک تنهایی است / و تو چون مروارید / گردن آویز کسان دگری »	/۲۵ .
۸	با توجه به بیت « چون می روی بی من مرو ای جان جان بی تن مرو / وز چشم من بیرون مشو ای شعله تابان من » نام بحر آن را بنویسید	/۲۵ .
۹	وزن کدام مصرع در برابر آن درست نوشته شده است؟ الف) ای گنبد گیتی ای دماوند (مستفعل فاعلات فع لن) ب) لختی بخند خنده گل زیباست (مفعول فاعلات مفاعیل و فاعلن)	/۲۵
۱۰	با توجه به بیت « کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد » یک اختیار شاعری وزنی در بیت پیدا کنید و نوع آن را بنویسید	/۲۵ .
۱۱	نشانه های هجای کدام بیت را می توان به دو صورت تقطیع هجایی کرد؟ الف) دنیا نیرزد آنکه پریشان کنی دلی ب) بیا عاشقی را رعایت کنیم	/۲۵

۱۲	**زیبا شناسی (۶)** آرایه های اغراق – تناسب – تضمین – تلمیح را در هر یک از ابیات زیر مشخص کنید ؟ الف) سر من مست جمالت دل من دام خیالت / گهر دیده نثار کف دریای تو دارد ب) گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد ج) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم د) چو رامین گه گهی بنواختی چنگ / ز شادی بر سر آب آمدی سنگ	۱
۱۳	آرایه متناقض نما را در بیت زیر مشخص کنید و دلیل خود را بنویسید. « عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پریچهره عین درمان است»	۰/۵
۱۴	در بیت زیر نشرها را مشخص کنید و نوع لف و نشر را بنویسید؟ « گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین »	۰/۷۵
۱۵	تضمین را در سروده زیر مشخص کنید؛ هاتف اصفهانی در این سروده شعر کدام شاعر را تضمین کرده است؟ مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی که بتان فرو گذارند اساس خودنمایی شده انتظارم از حد چه شود ز در در آیی ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی	۰/۵
۱۶	آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) لبریز زندگی است نفس های آخرت / آورده مرگ ، گرم به آغوش تو پناه (متناقض نما – حسن تعلیل) ب) نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر (مجاز – تشبیه)	۰/۵
۱۷	۱. کدام بیت فاقد تناقض هست؟ ۱) حاجت به شمع نیست که بزم معاشران روشن بود به تیره شب از ماهتاب می ۲) حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود ۳) در شکر خندش خدا داند چه کیفیت بود آن که زهر چشم او کار مسیحا کرده‌است ۴) در ته یک پیرهن چون بوی گل با برگ گل هم ز یکدیگر جدا افتاده و هم با همیم	۰/۲۵
۱۸	نوع لف و نشر در کدام بیت متفاوت است؟ ۱) به یاد قد و رخ و زلف تو چو خاک شویم ز خاک ما برمد سنبل و گل و شمشاد ۲) هر بناگوش و سنبل تو بکاوید لاله به خروار برد و مشک به خرمن ۳) به لطف خال و خط ربودی از عارفان دل لطیف‌های عجب زیر دام و دانه توست ۴) مهی که گر فکند یک نظر به لطف و به خشم شود به سوی ثرا و دوپیکر آتش و آب	۰/۲۵
۱۹	شاعر در بیت زیر به کدام داستان تاریخی اشاره کرده است؟ کاربرد این داستان موجب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟ « یا رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل »	۰/۵
۲۰	کدام یک از آرایه های « تشبیه، تضاد، تناسب، متناقض نما» در بیت زیر به کار نرفته است؟ « این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع »	۰/۲۵
۲۱	آرایه های استعاره ، تشبیه، مجاز، کنایه، اغراق تماما در کدام بیت آمده‌است؟ ۱) نوعروسان چمن را که جهان آرایند با گل روی تو بازار لطافت بشکست ۲) در موی میانت سخنی نیست که خود نیست لیکن سخن ار هست در آن پسته دهان است ۳) صبر چون پروانه باید کردنت بر داغ عشق ای که صحبت با یکی داری نه در مقدار خویش ۴) خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون دل در وفای رود صحبت کسان مبند	۰/۲۵
۲۲	کدام بیت دارای یک استعاره و بیشترین مجاز هست؟ ۱) چگونه سرو روانی به فکر خون من افتد که ریخت خون جهانی به خاک راهگذارش ۲) مرا به صید گهی می‌کشد کمند محبت که خون شیر خورند آهوان شیر شکارش ۳) چه عشوه‌ها که خریدم ز چشم عشوه فروشش چه باده‌ها که کشیدم ز لعل باده گسارش ۴) کجا رواست که یکجا رود به دامن گلچین گلی که بلبل مسکین کشید زحمت خارش	۰/۲۵

۲۳	جدول را کامل کنید الف) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی / خرم کند چمن ا باران صبحگاهی — ۱. تلمیح ب) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند / هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار — ۲. حس آمیزی ج) جوان می خواهد سرشار از غمی گرم / پی دستی نوازش بخش می گشت — ۳. حسن تعلیل د) چون جواب ابله آمد خاموشی / این درازی در سخن چون می کشی — ۴. اسلوب معادله ۵. متناقض نما	۱
۲۴	**موسیقی شعر (۶ نمره)** تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) گردآفرید - - U - U ب) سوی من : UU-	۰/۵
۲۵	در بیت زیر واژه ای بیابید که مصوت بلند « ی » در آن همواره کوتاه تلفظ می شود. « من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی زود باش »	۰/۲۵
۲۶	در ابیات زیر انواع وزن (همسان تک لختی ، همسان دولختی و ناهمسان) را مشخص کنید. الف) هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها ب) این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانه افراسیاب رفت ج) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی	۰/۷۵
۲۷	. در کدام مصرع اختیار شاعری « کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و حذف همزه و بلند تلفظ کردن هجای پایانی » صورت گرفته است؟ ۱) مخالفت نکنم آن کنم که فرمان است ۲) که جهل پیش خردمند عذر نادان است ۳) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت ۳) هزار سختی اگر بر من آید آسان است	۰/۲۵
۲۸	در کدام بیت هر دو اختیار زبانی « تغییر مصوت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند » به کار رفته است؟ ۱) آن سرزنش که کرد تو را دوست حافظا بیش از گلیم خویش مگر پا کشیده ای ۲) از من جدا مشو که توام نور دیده‌ای آرام جان و مونس قلب رمیده ای ۳) از چشم بخت خویش مبادت گزند از آنک در دلبری به غایت خوبی رسیده‌ای ۴) منعم مکن ز عشق وی ای مفتی زمان معذور دارمت که تو او را ندیده ای	۰/۲۵
۲۹	وزن عروضی کدام مورد با بخش مشخص شده سروده زیر یکسان است؟ « تنها نشسته ام زیر حریق خفته ای از روبه روی خویش » ۱) آیا رهی دیگر به غیر از بردباری هست؟ ۲) در جوی زمان در خواب تماشای تو می رویم ۳) اینک منم گسسته ز خورشید و نور و عشق ۴) شب های باران تو از تردید و از اندوه لبریز است	۰/۲۵
۳۰	چند مصرع در بحر « رمل مثمن محذوف » و چند مصراع در بحر « هزج مسدس محذوف » به ترتیب سروده شده است؟ - زخوبی آب پاکی ریختم بر دست بدخواهان - حاصل آن توبه کردن این پشیمان گشتن است - آه کز تاب دل سوخته جان می سوزد - من نه خود می روم او مرا می کشد - کلید در امید اگر هست شمایید - من نه خود می روم او مرا می کشد - جمالت آفتاب هر نظر باد - از آن فراز و این فرود غم مخور ۱) یک - سه ۲) سه - یک ۳) دو - دو ۴) یک – دو	۰/۵
۳۱	با توجه به بیت « شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد » به سوالات پاسخ دهید الف) پایه های آوایی اول و چهارم مصرع دوم بیت بالا را تقطیع و نشانه های هجایی آنها را در جدول قرار دهید و وزن کامل	۲.۵

	بیت را بنویسید پایه های آوایی نشانه هجایی وزن	
۳۲	همه ابیات زیر را می توان به دو گونه دسته بندی هجایی نمود و وزن دوری به دست آورد به جز ... ۱) امروز چرخ را ز مه ما تحیر است خورشید را ز غیرت رویش تغیر است ۲) در من بدمی من زنده شوم یک جان چه بود صد جان منی ۳) سوز تو کجا گیرد در خرمن هر خامی مرغ تو فرو ناید ای دوست به هر بامی ۴) با چرخ گردان تیر هوایی دارد همیشه قصد جدایی	./۲۵
۳۳	نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟ - دم از دانش مزن با دانه خال نکو رویان (هزج مثمن سالم) - شمع پیشت روشنایی نزد آتش می نماید (رمل مثمن محذوف) - مرحبا ای نسیم عنبر بوی (رمل مسدس محذوف) - نرگس افسونگر ساقی مرا افسانه کرد (رمل مثمن سالم) - فتاده است کارم به رعنا طبیبی (متقارب مثمن سالم) - منم جانا و جانی بر لب از شوق (هزج مسدس محذوف) ۱) پنج ۲) چهار ۳) سه ۴) دو	./۲۵
۳۴	نقد و تحلیل شعر (۴ نمره) متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید. « اطرافتان که خلوت شد به سمت سنگرتان راه افتادید و من هم با فاصله نه چندان دور سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم مثل برق و باد خود را به سنگر برسانم و تفنگم را بردارم آنچه مشکل بود یافتن شما بود در این معرکه و تاریکی ... توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می کرد.» الف) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید ب) در متن بالا یک حس آمیزی بیابید ج) متن بالا را از نظر سطح فکری بررسی کنید. یک مورد	۱
۳۵	با توجه به شعر « سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت /سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کسی یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است » الف) سر برنیارد و یازی کدام ویژگی زبانی شعر را نشان می دهد؟ ب) قالب این شعر چیست؟ ج) شاعر مسائل (عاشقانه – اجتماعی) را در شعر بیان کرده است. (انتخاب کنید) د) کاربرد سبک خراسانی و عراقی از ویژگی های این شعر است . درست نادرست	۱
۳۶	با توجه به شعر به پرسش ها پاسخ دهید. « در آن کویر سوخته آن خاک بی بهار حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت	./۷۵

	گم بود در عمیق زمین شانه بهار بی تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت دل ها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ آیینه بود و میل تماشا شدن نداشت الف) دو مورد از ویژگی های ادبی شعر را بنویسید ب) یک ویژگی فکری برای شعر بالا بنویسید	
۳۷	با توجه به ابیات زیر از شعر « دماوندیه » به سوالات پاسخ دهید. « شو منفجر ای دل زمانه / وآن آتش خود نهفته مپسند خامش منشین سخن همی گوی / افسرده مباش خوش همی خند پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند » الف) چه آرایه ای بین ابیات اول و آخر مشترک است؟ ب) درون مایه و مضمون شعر بالا را بنویسید	/۵ .
۳۸	بیت های زیر را بخوانید و به سوالات جواب بدهید. « ساحل افتاده گفت گرچه بسی زیستم هیچ نه معلوم شد آه که من چیستم موج ز خود رفته ای تیز خرامید و گفت هستم اگر می روم گر نروم نیستم » الف) یک تضاد بیابید ب) کدام ویژگی زبانی در این شعر به چشم نمی خورد؟ ۱) کاربرد واژگان کهن ۲) کوتاهی جملات ۳) سادگی و روانی کلام ۴) فراوانی واژه های عربی ج) در این سروده واژه ..... نماد امید و پویایی است.	/۷۵ .